

ROZPORZĄDZENIE DELEGOWANE KOMISJI (UE) 2024/205

z dnia 18 grudnia 2023 r.

uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 przepisami szczegółowymi dotyczącymi zgłaszania nieprawidłowości w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i uchylające rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1971

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 z dnia 2 grudnia 2021 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylenia rozporządzenia (UE) nr 1306/2013 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 52 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Celem niniejszego rozporządzenia jest uzupełnienie przepisu określonego w art. 50 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116 dotyczącego obowiązków państw członkowskich w zakresie udostępniania Komisji informacji o nieprawidłowościach. Aby umożliwić Komisji wykonywanie jej obowiązków w zakresie ochrony interesów finansowych Unii, w szczególności przeprowadzanie analizy ryzyka, opracowywanie systemów skuteczniejszej identyfikacji ryzyka i sporządzanie sprawozdań na potrzeby takich zadań, należy również określić, które dane mają być przekazywane.
- (2) Interesy finansowe Unii powinny być chronione w jednakowy sposób, niezależnie od funduszu ani od celów, dla których dany fundusz został ustanowiony. W związku z tym art. 52 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2021/2116 uprawnia Komisję do przyjmowania przepisów, które uzupełniają spoczywający na państwach członkowskich obowiązek zgłaszania nieprawidłowości związanych z finansowaniem wspólnej polityki rolnej. Przepisy takie powinny być równoważne szczegółowym przepisom dotyczącym zgłaszania nieprawidłowości określonym w załączniku XII do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 ⁽²⁾ oraz powinny być zgodne z przepisami określonymi w rozporządzeniu delegowanym Komisji (UE) 2024/204 ⁽³⁾. Aby umożliwić spójne stosowanie wymogów sprawozdawczych we wszystkich państwach członkowskich, konieczne jest zdefiniowanie terminu „podejrzenie popełnienia nadużycia finansowego”, z uwzględnieniem definicji nadużycia finansowego i innych przestępstw określonych w art. 3 ust. 2 lit. a) i b) oraz art. 4 ust. 1, 2 i 3 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 ⁽⁴⁾, a w przypadku państw członkowskich niezwiązanych tą dyrektywą – w art. 1 ust. 1 lit. a) Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich ⁽⁵⁾.
- (3) Należy również zdefiniować wyrażenie „pierwsze ustalenie administracyjne lub sądowe”, aby zapewnić skuteczność i spójność w stosowaniu obowiązków sprawozdawczych.

⁽¹⁾ Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 187.

⁽²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azylu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

⁽³⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2024/204 z dnia 18 grudnia 2023 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/691 przepisami szczegółowymi dotyczącymi zgłaszania nieprawidłowości w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Dostosowania do Globalizacji dla Zwalnianych Pracowników (EFG) (Dz.U. L, 2024/204, 29.2.2024, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg_del/2024/204/oj).

⁽⁴⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1371 z dnia 5 lipca 2017 r. w sprawie zwalczania za pośrednictwem prawa karnego nadużyć na szkodę interesów finansowych Unii (Dz.U. L 198 z 28.7.2017, s. 29).

⁽⁵⁾ Dz.U. C 316 z 27.11.1995, s. 49.

- (4) Należy doprecyzować, że wyrażenie „podmiot gospodarczy” do celów stosowania pojęcia „nieprawidłowości” w rozumieniu art. 1 ust. 2 rozporządzenia Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 ⁽⁶⁾ oraz na potrzeby innych przypadków nieprzestrzegania warunków określonych przez państwa członkowskie w planach strategicznych wspólnej polityki rolnej w kontekście art. 50 ust. 3 rozporządzenia (UE) 2021/2116 powinno oznaczać każdą osobę fizyczną lub prawną lub inny podmiot biorący udział we wdrażaniu pomocy z funduszy, z wyjątkiem organu państwa członkowskiego wykonującego uprawnienia władzy publicznej, jak przewidziano w art. 2 pkt 30 rozporządzenia (UE) 2021/1060, lub wypłacającego dochody przeznaczone na określony cel w rozumieniu art. 45 rozporządzenia (UE) 2021/2116.
- (5) W rozporządzeniu (UE) 2021/1060 określono próg sprawozdawczości, poniżej którego nieprawidłowości nie muszą być zgłaszane Komisji, oraz przypadki, których zgłaszanie nie jest wymagane. Aby zapewnić równowagę między obciążeniem administracyjnym państw członkowskich a wspólnym interesem związanym z przekazywaniem dokładnych danych do analizy w ramach zwalczania przez Unię nadużyć finansowych, należy dostosować progi sprawozdawczości i odstępstwa dotyczące zgłaszania nieprawidłowości na podstawie niniejszego rozporządzenia delegowanego do progów i odstępstw na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/1060.
- (6) Aby zapewnić spójność sprawozdawczości, należy określić kryteria ustalania, kiedy nieprawidłowości mają być wstępnie zgłaszane i jakie dane należy przekazać w takich zgłoszeniach wstępnych.
- (7) Aby zapewnić dokładność danych przekazywanych Komisji, konieczne jest składanie zgłoszeń uzupełniających. W związku z tym państwa członkowskie powinny przekazywać Komisji aktualne informacje na temat wszystkich znaczących postępów w zakresie procedur lub postępowań administracyjnych i sądowych dotyczących każdego zgłoszenia wstępnego.
- (8) Jeżeli do celów niniejszego rozporządzenia konieczne jest przetwarzanie danych osobowych, dane te należy przetwarzać zgodnie z przepisami unijnymi w zakresie ochrony danych osobowych. W świetle rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 ⁽⁷⁾ oraz rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 ⁽⁸⁾ Komisja i państwa członkowskie powinny, w odniesieniu do informacji przekazanych na podstawie niniejszego rozporządzenia, zapobiegać wszelkiemu nieupoważnionemu ujawnianiu danych osobowych lub dostępowi do nich. Ponadto w niniejszym rozporządzeniu należy określić, do jakich celów Komisja i państwa członkowskie mogą przetwarzać te dane. Dalsze wykorzystanie danych pozostaje bez uszczerbku dla art. 6 ust. 4 rozporządzenia (UE) 2016/679.
- (9) Obowiązki państw członkowskich w zakresie zgłaszania Komisji nieprawidłowości za pośrednictwem systemu zarządzania nieprawidłowościami na podstawie rozporządzenia (UE) 2021/2116 należy stosować bez uszczerbku dla ich obowiązków wynikających z rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 ⁽⁹⁾ i rozporządzenia Rady (UE) 2017/1939 ⁽¹⁰⁾.
- (10) Zgodnie z art. 42 ust. 1 rozporządzenia (UE) 2018/1725 skonsultowano się z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych.

⁽⁶⁾ Rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 2988/95 z dnia 18 grudnia 1995 r. w sprawie ochrony interesów finansowych Wspólnot Europejskich (Dz.U. L 312 z 23.12.1995, s. 1).

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych) (Dz.U. L 119 z 4.5.2016, s. 1).

⁽⁸⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1725 z dnia 23 października 2018 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych przez instytucje, organy i jednostki organizacyjne Unii i swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia rozporządzenia (WE) nr 45/2001 i decyzji nr 1247/2002/WE (Dz.U. L 295 z 21.11.2018, s. 39).

⁽⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) nr 883/2013 z dnia 11 września 2013 r. dotyczące dochodzeń prowadzonych przez Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych (OLAF) oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1073/1999 Parlamentu Europejskiego i Rady i rozporządzenie Rady (Euratom) nr 1074/1999 (Dz.U. L 248 z 18.9.2013, s. 1).

⁽¹⁰⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2017/1939 z dnia 12 października 2017 r. wdrażające wzmocnioną współpracę w zakresie ustanowienia Prokuratury Europejskiej (Dz.U. L 283 z 31.10.2017, s. 1).

- (11) Należy uchylić rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1971 ⁽¹¹⁾ określające zasady mające zastosowanie w okresie programowania 2014–2020. Ze względu na pewność prawa rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1971 powinno nadal mieć zastosowanie do zgłaszania nieprawidłowości w odniesieniu do pomocy przyznanej na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 ⁽¹²⁾.
- (12) Jako że dokonano już płatności w ramach przedmiotowych funduszy, a zatem mogły już wystąpić nieprawidłowości, przepisy niniejszego rozporządzenia powinny stosować się jak najszybciej. Rozporządzenie powinno zatem wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*,

PRZYMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

Przedmiot

Niniejsze rozporządzenie określa, jakie nieprawidłowości mają być zgłaszane oraz jakie dane mają być przekazywane Komisji przez państwa członkowskie.

Artykuł 2

Definicje

Zastosowanie mają definicje określone w rozporządzeniu (UE) 2021/2116. Ponadto do celów niniejszego rozporządzenia stosuje się następujące definicje:

- a) „podejrzenie popełnienia nadużycia finansowego” oznacza nieprawidłowość, która prowadzi do wszczęcia postępowania administracyjnego lub sądowego na szczeblu krajowym w celu stwierdzenia umyślnego działania, w szczególności nadużycia finansowego lub innych przestępstw, o których mowa odpowiednio w art. 3 ust. 2 lit. a) i b) oraz art. 4 ust. 1, 2 i 3 dyrektywy (UE) 2017/1371, a w przypadku państw członkowskich niezwiązanych tą dyrektywą – w art. 1 ust. 1 lit. a) Konwencji sporządzonej na podstawie artykułu K.3 Traktatu o Unii Europejskiej, o ochronie interesów finansowych Wspólnot Europejskich;
- b) „pierwsze ustalenie administracyjne lub sądowe” oznacza pierwszą ocenę pisemną dokonaną przez właściwy organ administracyjny lub sądowy, stwierdzającą, na podstawie konkretnych faktów, istnienie nieprawidłowości, niezależnie od możliwości późniejszej zmiany lub cofnięcia tego twierdzenia w następstwie ustaleń dokonanych w trakcie postępowania administracyjnego lub sądowego.

Artykuł 3

Sprawozdawczość

1. Państwa członkowskie zgłaszają Komisji nieprawidłowości będące przedmiotem pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego.
2. W drodze odstępstwa od ust. 1 państwa członkowskie nie zgłaszają Komisji:
 - a) nieprawidłowości dotyczących wkładów z funduszy w wysokości poniżej 10 000 EUR; odstępstwo to nie ma zastosowania do nieprawidłowości, które są ze sobą powiązane i które dotyczą łącznego wkładu z funduszu w wysokości ponad 10 000 EUR, nawet jeżeli żadna pojedyncza nieprawidłowość nie przekracza tego pułapu;

⁽¹¹⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2015/1971 z dnia 8 lipca 2015 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 przepisami szczegółowymi dotyczącymi zgłaszania nieprawidłowości w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i uchylające rozporządzenie Komisji (WE) nr 1848/2006 (Dz.U. L 293 z 10.11.2015, s. 6).

⁽¹²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1306/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. w sprawie finansowania wspólnej polityki rolnej, zarządzania nią i monitorowania jej oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 352/78, (WE) nr 165/94, (WE) nr 2799/98, (WE) nr 814/2000, (WE) nr 1290/2005 i (WE) nr 485/2008 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 549).

- b) przypadków, w których nieprawidłowość polega jedynie na niewykonaniu, w całości lub w części, operacji objętej współfinansowanym programem lub płatności bezpośredniej, z powodu upadłości beneficjenta niewynikającej z oszukańczego bankructwa;
- c) przypadków zgłoszonych – dobrowolnie przez beneficjenta – instytucji zarządzającej, agencji płatniczej lub innemu właściwemu organowi, zanim którakolwiek z tych instytucji wykryje nieprawidłowość, zarówno przed wypłaceniem wkładu publicznego, jak i po nim;
- d) przypadków, które zostały wykryte i skorygowane przez instytucję zarządzającą, agencję płatniczą lub inny właściwy organ, zanim włączono stosowne wydatki do zestawienia wydatków przedkładanego Komisji.

Odstępstwa określone w poprzednim akapicie lit. c) i d) nie mają zastosowania do przypadków nieprawidłowości, o których mowa w art. 2 lit. a).

3. We wstępnym zgłoszeniu nieprawidłowości państwa członkowskie przekazują następujące informacje:

- a) fundusz, system wsparcia, środki, dane identyfikacyjne operacji, której dotyczy zgłoszenie, i w stosownych przypadkach nazwa oraz wspólny kod identyfikacyjny (CCI) programu operacyjnego, dotknięte wspólne organizacje rynku produktów rolnych, sektory i produkty, których dotyczy zgłoszenie oraz linię budżetową;
- b) tożsamość zaangażowanych osób fizycznych lub prawnych bądź innych podmiotów, które uczestniczyły w popełnieniu nieprawidłowości, oraz ich rolę, z wyjątkiem przypadków, gdy takie informacje nie mają znaczenia dla zwalczania nieprawidłowości ze względu na charakter danej nieprawidłowości;
- c) krajowy numer identyfikacyjny osób, których zgłoszenie dotyczy;
- d) numer VAT osób, których zgłoszenie dotyczy;
- e) niepowtarzalny numer identyfikacyjny beneficjenta;
- f) region lub obszar, w którym operacja została przeprowadzona, oznaczony za pomocą odpowiednich informacji takich jak poziom NUTS (klasyfikacja jednostek terytorialnych do celów statystycznych);
- g) przepis lub przepisy na szczeblu unijnym i krajowym, które zostały naruszone;
- h) termin i źródło pierwszej informacji, która doprowadziła do powstania podejrzenia popełnienia nieprawidłowości;
- i) praktyki zastosowane przy popełnianiu nieprawidłowości;
- j) w razie potrzeby, informacja, czy praktyki spowodowały powstanie podejrzenia popełnienia nadużycia finansowego;
- k) sposób wykrycia nieprawidłowości;
- l) numer sprawy OLAF (Europejskiego Urzędu ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych), w stosownych przypadkach;
- m) numer w księdze dłużników lub potencjalnych dłużników;
- n) w stosownych przypadkach, zaangażowane państwa członkowskie i państwa trzecie;
- o) okres lub data, kiedy doszło do popełnienia danej nieprawidłowości;
- p) data dokonania pierwszego ustalenia administracyjnego lub sądowego danej nieprawidłowości;
- q) całkowita kwota wydatków, z wyszczególnieniem wkładu Unii, wkładu krajowego oraz wkładu ze źródeł prywatnych;
- r) kwota, której dotyczy nieprawidłowość, z wyszczególnieniem wkładu Unii oraz wkładu krajowego;
- s) w przypadku podejrzenia popełnienia nadużycia finansowego i gdy nie dokonano na rzecz beneficjenta żadnej płatności z wkładu publicznego, kwota, która zostałaby nienależnie wypłacona w przypadku gdyby nieprawidłowość nie została wykryta, z wyszczególnieniem wkładu Unii oraz wkładu krajowego;
- t) charakter nieprawidłowego wydatku.

4. W przypadkach gdy przepisy krajowe zawierają klauzulę o zachowaniu poufności dochodzeń, na zgłaszanie tych informacji zgody udziela właściwy trybunał, sąd bądź inny organ zgodnie z przepisami krajowymi.

5. W przypadku gdy niektóre z informacji, o których mowa w ust. 3, a zwłaszcza informacje dotyczące praktyk zastosowanych przy popełnianiu nieprawidłowości oraz sposobu ich wykrycia, nie są dostępne lub muszą zostać skorygowane lub uzupełnione, państwa członkowskie przekazują Komisji brakujące lub poprawne informacje w zgłoszeniach uzupełniających dotyczących nieprawidłowości.

6. Państwa członkowskie na bieżąco informują Komisję o wszczęciu, zakończeniu lub zaniechaniu wszelkich procedur lub postępowań nakładających środki administracyjne, sankcje administracyjne lub karne związanych ze zgłoszonymi nieprawidłowościami oraz o wynikach tych procedur lub postępowań. Jeśli chodzi o nieprawidłowości, za które nałożono sankcje, państwa członkowskie wskazują również:

- a) czy sankcje są natury administracyjnej czy karnej oraz szczegóły dotyczące tych sankcji;
- b) czy sankcje wynikają z naruszenia prawa unijnego lub krajowego;
- c) czy nadużycie finansowe zostało stwierdzone.

7. Na pisemny wniosek Komisji państwa członkowskie przekazują informacje odnośnie do konkretnej nieprawidłowości lub grupy nieprawidłowości.

Artykuł 4

Wykorzystywanie zgłaszanych informacji i zasady ich przetwarzania

1. Komisja może wykorzystywać wszelkie informacje przekazane przez państwa członkowskie zgodnie z niniejszym rozporządzeniem do przeprowadzania analiz ryzyka przy użyciu technologii informacyjnych; ponadto w oparciu o uzyskane informacje może też przygotowywać sprawozdania i opracowywać systemy służące skuteczniejszej identyfikacji ryzyk.

2. Informacje przekazywane na podstawie niniejszego rozporządzenia są objęte tajemnicą zawodową i chronione w taki sam sposób, jakby były chronione przez ustawodawstwo krajowe państwa członkowskiego, które je przekazało, oraz przez przepisy mające zastosowanie do instytucji Unii. Państwa członkowskie i Komisja wprowadzają wszelkie niezbędne środki ochrony w celu zagwarantowania zachowania poufności tych informacji.

3. Informacje, o których mowa w ust. 2, nie mogą być w szczególności udostępniane osobom innym niż te, które w państwach członkowskich lub instytucjach, organach, urzędach i agencjach Unii z racji swoich obowiązków muszą mieć do nich dostęp, chyba że państwo członkowskie przekazujące te informacje wyraźnie na to zezwoliło.

4. Informacje, o których mowa w ust. 2 nie mogą być wykorzystywane do celów innych niż ochrona interesów finansowych Unii, chyba że państwo członkowskie przekazujące te informacje wyraźnie na to zezwoliło.

Artykuł 5

Uchylenie i przepisy przejściowe

Rozporządzenie delegowane (UE) 2015/1971 traci moc.

Jednakże rozporządzenie to stosuje się nadal do zgłaszania nieprawidłowości dotyczących pomocy przyznanej w okresie programowania 2014–2020 na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1 306/2013.

*Artykuł 6***Wejście w życie**

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 18 grudnia 2023 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN
